

V súčasnosti sme svedkami nevídaného technického pokroku. Každý mesiac sa verejnosti predstavujú nové technické vymoženosti a technológie. Nieкто nazýva dnešnú dobu informačnou, iný zase digitálnou. Svet, v ktorom žijeme, sa mení. Nie je to zmena, ktorá by trvala niekoľko desaťročí, ako by sa mohlo zdať. Je to

zmena, ktorá čoraz rýchlejšie mení náš pohľad na techniku. Pred niekoľkými rokmi by nám ani nenapadlo, že bude existovať sieť spájajúca počítače bežných používateľov, že vznikne fotoaparát, ktorým nebudeme fotografovať na fotografický papier, že mobilné telefóny budú lacné a bude si ich môcť zaobstarať takmer každý.

A pritom sme len na začiatku. Digitálna doba sa ešte len rozvíja. Pred niekoľkými rokmi sme si hovorili, že ľudí v technických odboroch je veľa a že sa len ťažko niekto nový presadí alebo vymyslí niečo nové. Niektorí tvrdili, že už bolo všetko vynájdené. Napriek tomu dnes vidíme, že každý mesiac sú

zverejňované nové objavy a počítačových expertov je vo svete nedostatok. Informačnými technológiami rozumieme všetky zariadenia a projekty, ktoré majú akúkoľvek súvislosť s informáciami, ich tvorbou, analýzou, spracovaním alebo prenosom. Medzi informačné technológie patria telekomunikácie,

internet, počítače, zariadenia na analýzu dát vo vede alebo v medicíne, satelity, televízia a mnoho ďalšieho. Dnešná doba sa nazýva dobou informačných technológií, pretože nás všetky tieto vymoženosti obklopujú na každom kroku a život bez nich si už ani nevieme predstaviť. Tieto zariadenia nám výrazne uľahčujú

manuálnu aj duševnú prácu. Vďaka nim máme všeobecný prehľad, môžeme pravidelne sledovať televíziu a rozhlas. Pomáhajú nám v zdravotníctve, napríklad pri liečbe alebo vývoji liekov, pomáhajú vo vede aj v priemysle. Nahrádzajú stereotypnú prácu ľudí. Informačné technológie ovládli všetky oblasti ľudského

života. Takmer nikto bez nich dnes už nemôže žiť. Každý človek využíva nejaký druh informačnej technológie, ak nie osobne, tak sprostredkované. Ľudia si postupne začínajú uvedomovať, že dôležitejšie než znalosť niečoho konkrétneho je schopnosť pohybovať sa vo svete informácií a rýchlo sa orientovať. Dnes si

môžeme prakticky všetky informácie niekde vyhľadať. Drvivú väčšinu práce za nás vykoná nejaké zariadenie. A preto sa musíme zamýšľať aj nad zmenami v školstve, ktoré má mladých ľudí pripraviť na život. Niekedy to však v skutočnosti tak nevyzerá. Dnešné školstvo stále kladie dôraz na všeobecné teoretické

vedomosti. V každej krajine sa tento systém líši, niektoré štáty ho už začínajú meniť, ale teória je základom všade. Teória však s najväčšou pravdepodobnosťou nebude tým najdôležitejším, čo budúci človek využije. Nastal vek informácií. Informácie získavame z internetu, novín, časopisov alebo kníh, a preto

ľudia, ktorí sa dokážu pohybovať vo svete informácií, niekedy nepotrebujú príliš veľa zbytočnej teórie. Mladí ľudia by sa mali naučiť pracovať s počítačom, vedieť získavať informácie, používať internet, vedieť komunikovať a vyjadrovať sa, vedieť rozlíšiť dobré, zlé alebo klamlivé informácie. Mali by sa naučiť

využívať všetky dostupné informácie. Mali by sa naučiť analyzovať text. Mali by sa naučiť obhájiť vlastný názor alebo ho aspoň vedieť vyjadriť. Jednoducho povedané, mali by vedieť žiť vo veku informácií. Mali by sa naučiť nerobiť chyby pri svojej práci, ktoré by potom mohol zneužiť niekto iný. Mali by

sa naučiť dokonale ovládať svoje myšlienky a emócie, pretože v budúcnosti ich budú môcť využívať na ovládanie zariadení. Doba informácií a nových technológií si vyžaduje nové požiadavky na vstup do zamestnania aj na život. Už od mladosti by sme mali vychovávať ľudí, ktorí sa v tejto dobe nestratia, ktorí využijú

všetko moderné vybavenie na uľahčenie svojej práce, nebudú mať odpor k novinkám ani zbytočný strach z nových vynálezov. Vychovávajme ľudí pre praktický život v dnešnom svete. Neučme ich teóriu, ktorú väčšina z nich aj tak nikdy nevyužije. Dalo by sa povedať, že dôsledkom dnešného stavu školstva, napríklad

v Českej republike, je vysoká nezamestnanosť a vo svete nedostatok odborníkov. Ak sa všetci nenaučíme žiť v dobe informácií, budú existovať iba výnimky, ktoré informácie ovládnu a začnú riadiť svet bez vedomia kohokoľvek ďalšieho. Nedovoľte, aby vás informácie ovládali, ale ovládajte ich sami. Povrch Zeme

od pólu k pólu je rozmanitý. V každej časti sveta žijú iné národy. Na každom území sa ľudia dorozumievajú iným jazykom. Ľudia sú rozdielni, a to nielen na jednotlivých územiach, ale aj v každom dome či na každej ulici. Majú odlišné návyky, vlastnosti a charakteristické črty. Nieкто je technický typ, iný

humanitne zameraný. Všetci však začali alebo musia začať pracovať s informačnými technológiami. Informačné technológie spájajú celý svet, a preto môžeme povedať, že sa začala veľká globalizácia ľudstva. Skutočnosť, že v obchodoch stále platíme skutočnými peniazmi, hoci už existujú platobné karty

a bezhotovostný platobný styk, potvrdzuje, že naša civilizácia je ešte len na začiatku elektronickej éry. Až budú vo všetkých obchodoch zavedené počítačové terminály spracúvajúce platobné karty, až nebudeme musieť nosiť peňaženku s mincami a papierikmi s číslami, až prestanú existovať zlodeji peňaženiek a lupiči

bánk, až potom budeme môcť povedať, že sa nachádzame približne v polovici digitálnej doby. Kovové a papierové peniaze sa pre nás stanú prežitkom minulosti. Budeme svojim potomkom rozprávať, aká zvláštna to bola doba, keď sme platili kovom alebo papierom s číslom, keď sme si museli dávať pozor, či nám predavač vráti

správny počet mincí alebo bankoviek, pretože nové generácie už nikdy nespoznajú komplikovanosť takéhoto spôsobu platenia. Nikdy nespoznajú lupičov bánk ani zlodejov peňaženiek. Poznať budú len výdajné terminály a niečo, čo sa bude podobáť dnešnej platobnej karte. Bankomatu sa budú všetci smiať. Prečo by som mal chodiť

s kartou k bankomatu, keď si v obchode budem môcť priamo kúpiť všetko, čo potrebujem? Nová kreditná karta bude mať niekoľkomiestny osobný kód, ktorý bude poznať iba jej majiteľ. A čo viac, karta môže byť aj neprenosná, pretože terminál bude mať zabudovaný napríklad snímač odtlačku prsta alebo očnej

dúhovky. Ako by to mohlo vyzeráť v praxi? Založím si účet v nejakej banke, na ktorý mi bude chodiť výplata. Táto banka mi vydá kartu, do ktorej uloží všetky potrebné informácie, ako napríklad osobný kód, obraz môjho odtlačku prsta alebo očnej dúhovky. Vznikne úplne neprenosná karta, s ktorou budem môcť

platiť iba ja. Prídem do obchodu, vyberiem si tovar a zamierim k pokladni. Namiesto pokladne tam bude terminálový počítač so zabudovanými snímačmi odtlačkov prstov alebo očných dúhoviek. Do predajného terminálu vložím kartu a zadám kód. Terminál overí správnosť môjho odtlačku prsta a kódu s údajmi uloženými na

platobnej karte. Ak bude všetko súhlasiť, predavač môže z môjho účtu odpočítať príslušnú sumu. Všetko budem vidieť na displeji. Hneď ako sa vzdialim, prístup k účtu bude prerušený. Nemôže sa teda stať, že by ma predavač podviedol. A pritom dnes ešte nevieme, či bude terminál vôbec obsluhovaný človekom.

Pravdepodobne nie. Vyjdem z obchodu a môžem ísť s nakúpeným tovarom domov. Toto je jedna z možností, ako nakupovať v bezhotovostnom platobnom styku. Ďalšou sú, samozrejme, už dnes známe nákupy cez internet, pri ktorých objednaný tovar putuje priamo domov. Na internete si už dnes môžeme objednať všetko od

potravin až po elektroniku. Bezhotovostné platby v blízkej budúcnosti nahradia všetky skutočné peniaze, zároveň však bude potrebné klásť dôraz na čo najlepšie počítačové zabezpečenie. Tieto požiadavky pravdepodobne splnia systémy na rozpoznávanie očných dúhoviek alebo odtlačkov prstov. Počet používateľov

počítačov bude naďalej rásť a bude sa rozširovať aj celosvetová sieť internet. Počítače sú navzájom prepojené vo vnútropodnikových sieťach a medzi počítačmi na celom svete prostredníctvom internetu. Podniky prestávajú ukladať svoje informácie do kartoték a papierových databáz uzamknutých

v trezoroch. Namiesto toho ich ukladajú do počítačov, firemných databáz alebo na hlavné servery, od ktorých fungovania závisí celá spoločnosť. Žijeme v digitálnej dobe, preto sa tomu nemožno čudovať. Jedna vec však zostáva navždy rovnaká – otázka bezpečnosti a ochrany všetkých firemných aj osobných údajov.

Každá spoločnosť si musí chrániť všetko, čo by mohol zneužiť konkurenčný podnik. Konkurenčný boj tu vždy bol a vždy bude. Len bude mať inú podobu. Dnes, keď sú všetky počítače vzájomne prepojené, je najjednoduchšie získať informácie priamo z tejto siete. Dnes si môžeme povedať, že jednoduchšie to už ani nemôže byť.